

ಸಂಪುಟ ೫ }

ಜುಲೈ ೧೯೪೬

{ ಸಂಚಿಕೆ ೪

ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು

‘ ಹುಲಿ ಬಂತು ಹುಲಿ ಬಂತು ’ ಎಂದು ರೈಲ್ವೆ ಘಡರೇಷನ್ನಿನವರು ನೊದಲ ಬಾರಿ ಕೂಗಿದ್ದಾಯಿತಂತೆ.

* * *

ಕಾಳಿನ ನಿಯೋಗದವರು ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದರೂ ಕಾಗದದ ನಿಯೋಗ ದವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೃತಕಾರ್ಯರಾದರಂತೆ.

— ಕ್ಷಾಮದ ವಿಷಯ ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬರೆಯಬಹುದಲ್ಲ !

* * *

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಹಲವು ಭಾರತೀಯರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರಂತೆ—

— ಅವರು ಕಂಡ ಭಾರತೀಯ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದರೆ- ವಿಜಯ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್, ಸರವಾಟೀ - ಮನ್ ಕಡ್, ಮೋದಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

* * *

ರಾತ್ರಿ ಹಾಲು ತುಂಬಿಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೀರುಬಳ್ಳಿಯು ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತಂತೆ.

— ಟೀಕೆಯು ಅನವಶ್ಯಕವಲ್ಲವೇ ?

ರಾಮಟಂಕಿ ವರಹದ ಒಂದು ಧೈಲಿ ಧೈಲಿಯೇ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತಂತೆ—ನೀಲ ಅಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ. ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತಂತೆ.

—ಆದಕ್ಕೇ ನಾಣ್ಣುಡಿ : ಹೂತಿಟ್ಟ ಹಣ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ಬಾಚಿಟ್ಟ ಹಣ ಬಂಡ ವಾಳಕಾರನಿಗೆ—

* * *

ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಬಾಹುಳ್ಯ ಉಳ್ಳವರ ಅಧಿಕಾರ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕೆಂದು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಭಾವಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನೆಹ್ರೂವರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಂತೆ —

—ಇದೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗಿನ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ವಿದೆಯಂತೆ.

* * *

ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾದ ವರಿಗೆ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥಾನ ಇರುವುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುದ್ದಿ.

* * *

ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಗಲಾಟೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉಪಾಯವಂತೆ—

—ಇದ್ದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇರುವ ರಾಜರಿಗೆ ಹಂಚಿಬಿಟ್ಟರೆ—ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಯಾದಂತೆಯೇ,—

* * *

ಇಟಲಿಯ ಮಾಜಿ ಅರಸ ಉಂಬರ್ಟೊ ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತಾನೋ ಎಂದು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರಾಜರನೇಕರು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ—

—ಅಲ್ಲೇ ಇವರೂ ನೆಲೆಸಬೇಕೆಂದೋ ?

* * *

ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರದ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವ ಸಡಗರದಲ್ಲಿ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿನ ಭಾಷಣಗಳು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ತನಕ ಹೋಯಿತಂತೆ

* * *

ಕೆವಿಯಲ್ಲಿ ಘುಯ್ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಆಗುತ್ತೆ—ತಲೆಯೆಲ್ಲಾ ಚಿಟಗುಟ್ಟುತ್ತೆ— ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ—

—ಯಾಕಂತೆ ಈ ಸಿನಿಮಾ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಬೇಕು ?

* * *

ಉರಿಗಾಳು

—೦—

ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ವರ್ಧಂತಿ ಬಿರುದಾವಳಿಯನ್ನು ಓದಿ ಓದಿ ಅನೇಕರ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿದೆಯಂತೆ.

* * *

ದೇಶೀಯ ಕ್ರೈಸ್ತರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಕಾದಿಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದಾರೆ ..... ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆ.

* * *

ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಗಂಡ ಹೆಂಡಂದಿರಂತಿರಬೇಕು (ಭಾಷಣ)..... ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಂಡಂದಿರಂತೆಯೇ ಇದಾರಲ್ಲಾ, ಈಗ ?

* * *

ಕೂಲಿಯವರು ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 1 ರೂ. ಸಂವಾದಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೂ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಬಳಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ (ಉತ್ತರ)..... ಕೂಲಿ ಮಠಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ.

* * *

ಜರ್ಮನ್ ನೌಕಾಬಲವನ್ನು ಹಂಚಿದಾಗ, ಇಂಡ್ಯಾ ದೇಶದ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ 23 ವರ್ಷದ ಹಳೇ ನೌಕೆಯನ್ನು ಇಂಡ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರ ಬೇಡವೆಂದಿದೆ.....ಹಂಚಿದವರಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಬಾಯಿ, ಗೆದ್ದುಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಗೆದ್ದಲು ಹಿಡಿದದ್ದು.

* * *

ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತ ದಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಆಗಿದೆ. (ಸುದ್ದಿ) ..... ಆರಂಭಕೂರಾಃ ಖಲು ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾಃ

* * *

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಾಸಭೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕೋಲಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ 'ಕಾಗತಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಹಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಿದಾರಂತೆ.

* * *

ಲಂಕಾದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿಂಸೆ.....ರಾಮಾಯಣ
ದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಹೇಳಿದೆಯೆ ?

* * *

ಭಾಗ್ಯವಂತರನ್ನೂ ಬಡವರನ್ನೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಕರೀತಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸ
ಲಾಗಿದೆ (ಸುದ್ದಿ).....ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಬಡವರು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿರುವುದು

* * *

“ ಹಸಿದ ಗೂಳಿ ಮಹಡಿ ಮೆಟ್ಟಲು ಹತ್ತಿತು ” (ಶಿರೋನಾಮೆ).....ಸಾಹೇ
ಬರ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ದಿನವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜವಾನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

* * *

“ ಪ್ರೈಮರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಬಳ 15-1-20 ಇದ್ದುದನ್ನು ಗ್ರೇಡ್ಲಿದೆ
20ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ” “ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ದಫೇದಾರರ ಸಂಬಳವನ್ನು 25ಕೆ
ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ”.... ..ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಿಂತ, ರಕ್ಷಕರೇ ಮೇಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು
ನಿದರ್ಶನ.

* * *

“ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಬೇಕು ”
(ಸಲಹೆ).....ಉತ್ಕಟವಸ್ಥೆ ಬಂದಾಗ, ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವುಂಟು.

* * *

6 ಜನರು ಕೂಡುವ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ 27; 28 ಜನರು ಪ್ರಯಾಣ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ (ಸುದ್ದಿ.....) ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

* * *

“ ಒಂದು ಗುಬ್ಬಿ ಬಂದರೆ, ಬಿಸಿಲು ಕಾಲ ಬಂತು, ಎಂದಲ್ಲ ” (ಭಾಷಣ)
.... ..ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಗುಬ್ಬಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಂತ, ಅಷ್ಟೆ.

* * *

“ Free ಬುದ್ಧಿ: ಪ್ರಳಯಾಂತಕಾ ” (ಸುಭಾಷಿತ)

* * *

ಅಯ್ಯೋ ! ಬಾಕೀ ಹಕ್ಕೇ—ಫೂ. ಅದು ಕಾಯಿ. ತಿಂಜಿ, ಕಹಿಯಾಗಿರುತ್ತೆ.
 ಹೋಬ್ಬಿನೋವು ಬರುತ್ತೆ. ಅಪ್ಪ ತರೋದೇ ಚೆನ್ನಾಗಿರೋದು.—ಅಂತ ಅನ್ನ
 ಹೇಳಿದ್ದು ಅವತ್ತು ... .. ನಂಗ್ಗೆಡ .. .. .

..... ರಾಯನ ಇನ್ಸೆಕ್ಟ್ ..... -----

ಇನ್ಸೆಕ್ಟರ್ ಆಯೋಜಿರಾಯನಿಗೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಕೇಸುಗಳ ವಾಸನೆಯೂ ಸಹ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕೆವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೇಸುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಕೆಳಗಿನವರ ಕೈಲೇ ಕೈಲಾಸ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದೆರಡು ಅವನಿಗೆ ಬಂದರೂ ಬರಿ ತರಲೆಯವೇ ಹೊರತು ಕಾಫಿಯ ಖರ್ಚೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆಯೋಜಿರಾಯನ ಮನಸ್ಸು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ತೋಯದಂತೆ ತಿಳಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದ ರಿಂದಲೇ ಇರಬೇಕು, ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಆಯೋಜಿರಾಯನು “ ಇಂದು ಏನೇ ಆಗಲಿ, ನಾನು ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ಗಲೀ ಹಿಡಿದೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಆಯೋಜಿರಾಯನೇ ಅಲ್ಲ, ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲ ” ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿ ಕುಡಿಮಾಸೆಯ ಚೂಪು ತುದಿಯನ್ನೇ ಚೀಪುತ್ತಾ ಅದರ ರುಚಿಯನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಾ ಮುಂಬರುವ ಕನಸಿನ ಸುಖವನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾ ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದನು.

ರಾತ್ರಿ ೯ ರಿಂದ ೧೨|| ಯವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಆ ಊರಿನ ಸಮಸ್ತ ಬೀದಿಗಳನ್ನು ಬೀಟಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯಾದರೂ— ಒಂದು ಲೈಟಿಲ್ಲದ ಮೋಟಾರ್, ದೀಪವಿಲ್ಲದ ದ್ವಿಚಕ್ರವಾಹನ, ಕಡೆಗೆ ಪುಟ್‌ಸಾತನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ದಾರಿ ಹೋಕ— ಸುಳಿಯಬೇಡವೇ ಇವನ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ? “ ಆದದ್ದಾಗಲಿ, ನಾನು ಆಯೋಜಿರಾಯನೇ? ಅಲ್ಲವೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾಳಮ್ಮನ ಬೀದಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟನು. ಪಕ್ಕದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಮೋರಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟ ಮಂದಮಾರುತನು ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡಿ ಅವನಂ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಅವನ ಮಾಸೆಯ ಅಗ್ರವೇ ಅವನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಅವನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲಬೇಕಾಯಿತು. “ ಎಲೆಲಾ, ನಾನು ಕೇಸೊಂದನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಾಸೆಗೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪವೇ! ” ಎಂದು ರಾಯನು ವಾಕ್-ಈಸಿ (walk-easy) ಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ರಾಯನ ಕೆವಿ ಹೊಕ್ಕು ಶಬ್ದಸಮೂಹವು ಅವನನ್ನು ಟೆನ್ಷನ್ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿತು.

“ ಏನೋ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟದ್ದೀನಿ ಕೂಡಿಹಾಕೋಕೆ, ನಾಕು ತಿಂಗಳಿಂದಾನೂ.....ಹೋಗ್ಲಿ ನಿಮಗೇಂತಾನೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ಇಷ್ಟುದಿವಸಾನೂ ..... ಇಷ್ಟು ಚೌಕಾಶಿಮಾಡೋದೆ? !..... ಹೋಗ್ಲಿ ಕಡೇಮಾತೂಂತಾ, ೩೫ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಡ್ತೇನೆ, ನಿಮಗೋಸ್ಕರ ..... ” “ ಅದೆಲ್ಲಾ ಬೇಡಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಯಾಕೆ ಚೌಕಾಶಿ? ನನ್ನಲ್ಲಿರೋದೇ ೨೯ ರೂ. ೧೫ ಆಣೆ .....

ಆದ್ರಿಂದ ತರಲೆ ತೆಗೀದೆ ೩೦ ರೂಪಾಯಿ, ತಗಲ್ಲಾಕ್ಕೆಡಿ ನಂಗೇನೇ..... ಇರೋ
 ದುಡ್ಡುಷ್ಟನ್ನೂ ಈಗಲೇ ಇಲ್ಲೇ, ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬಾಕಿ ಉರೋಗಿ—ಹ್ಯಾಗೂ
 M. O ತೋಗೋಳೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣೆ ವೋಸ್ವಾನೋರು, ಆದ್ರಿಂದ V P.P.—
 ಕಳಿಸ್ತೇನೆ, ಖಂಡಿತವಾಗ್ಯೂ ”

ಜೂಜಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ಆರು ಕನಿಷ್ಟಬಿಲ್ಲೆಗಳ ಜೊತೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದರೂ,
 ರಾಯನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. “ ಹೇಗೂ ನಾನು ಅಯ್ಯೋಜಿ
 ರಾಯನೇ ಅಲ್ಲವೇ? ” ಎಂದು ಮಿಸೆಯ ಎರಡು ತುದಿಗಳನ್ನೂ, ಒಂದಾಗುತ್ತ
 ಲೊಂದರಂತೆ, ಜಿಹ್ವಾಗ್ರದಿಂದವುತ್ತು ಆ ಶಬ್ದಸಮೂಹದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ಕಡೆಗೆ
 ಹೊರಟ ಅಯ್ಯೋಜಿ.

ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿದ್ವಯರಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬನು, ಅವಲಕ್ಕೆ ಅಂಗಡಿಯ
 ಅರ್ಜ್ಜು ಎಂದು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ವತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ ಅಯ್ಯೋಜಿ. ಇನ್ನೊಬ್ಬನು
 ಯಾರೋ ಸದ್ ಗೃಹಸ್ಥನಂತಿದ್ದ. ಹೇಗಾದರೂ ಕನಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಐದೇ ಆದರೂ—
 ರೂಪಾಯಿಗಳು ದೊರೆತೇ ದೊರೆಯುವುದೆಂಬ ಖಾತರಿಯಮೇಲೆ, ಅರ್ಜ್ಜುನ ಅಷ್ಟಾ
 ವಕ್ರ ಷರಟಿನ ಕಾಲರನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದಲೇ ಹಿಡಿದ ಅಯ್ಯೋಜಿ. “ ಏನ್ಮಯ್ಯಾ
 ಇದು, ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್, ನಡೀರಿ ಸ್ವೇಷ್ಠಗೆ ಇಬ್ಬರೂ 50 - 50 ರೂ. ಹಾಕಿ
 ಸ್ತೀನಿ ಜುಲ್ಮಾನೇನಾ ಇಬ್ಬಿಗೂ ” ಅಂತ ಜಬರ್‌ದಸ್ತು ಮಾಡಿದ. “ ಏನಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ,
 ಬರಿ ಬರಭತ್ತ, ೨ ಪಲ್ಲ ಇತ್ತು....ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬರೋಲ್ಲಂತ.... ಇವರಿಗೇ....20
 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ”— ಎಂದು ಆ ಗೃಹಸ್ಥ ಬಾಯಿಬಿಚ್ಚುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅಯ್ಯೋಜಿ
 ಪುನಃ ರೇಗಿದ. ಬಲೆಗೆ ಆಸಾಮಿಗಳು ಖಂಡಿತ ಬೀಳುವರೆಂದು ಕಸಬಿನನುಭವದಿಂದ
 ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ, ಅಂದರೆ ಅಯ್ಯೋಜಿಗೆ. “ ಅದೆಲ್ಲಾ ನಾಕೆ ಆಗ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ
 ಪುರಾಣ ಉದೋದು. ಒಂದು ಕಾಳು ಅಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೋಲ್ಲ ತಿನ್ನೋಕ್ಕೆ, ಇವರು
 ಭತ್ತಮಾರ್ತಾರಂತೆ, ೨ ಪಲ್ಲ ಭತ್ತಾನ .....ಎಲ್ಲಿತ್ತೇ ಭತ್ತ ನಿಮಗೇ, ಹ್ಲಾಂ .....
 ಹೇಳಿ ಬೇಗ....ಇಲ್ಲದಿದ್ರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸ್ತೀನಿ ಜುಲ್ಮಾನೇನ ” ಎಂದು ಗುಡುಗಿದ
 ಅಯ್ಯೋಜಿರಾಯ. “ ಅದೇ ಸ್ವಾಮಿ, ಡಿಪೋಲೇ ಕೊಂಡೊಂಡೇ ಅಷ್ಟನ್ನು ನಿಜ
 ವಾಗೂ—” ಎಂದು ತನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಿಂಚಿಸಿದ ಆ ಗೃಹಸ್ಥ ಆ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ
 ಯಲ್ಲಿ.

“ ಏನೂ ?!.... ...ಡಿಪೋಲೆ ?.....ಭತ್ತಾನ !.... . ! ” ಎಂದು ಅಯ್ಯೋಜಿ
 ಅರಚುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಆತ ಬಾಯಿಹಾಕಿದ “ ಅದೇ ಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ಕಾರದೋರು
 ಕೊಡ್ತಾ ಇಲ್ಲೇ ಅಕ್ಕಿನ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಭತ್ತಾನೆಲ್ಲಾ ಆ ತಿಂಗಳಿಂದಾನೂ ಕೂಡಿಹಾಕಾ
 ಇದ್ದೆ, ಆರಿಸಿ. ನಿನ್ನೇಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂರು ಸೇರು ಆಯ್ತು, ಕಲ್ಲನ್ನೂ ಕೂಡಿಟ್ಟೆ
 ದ್ದೀನಿ, ಅದು ಸಾಲ್ಕುಗಾಡಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನೂ ಯಾರಾದ್ರೂ ರಸ್ತೇ ಕಂಟ್ರಾ

ಕೃತಿಗೇ.....” ಎಂದು ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಯ್ಯೋಜಿರಾಯನ ದೇಹವು ಭೂ ಶಯನವಾದುದನ್ನು ಕಂಡು ಬಹಳ ಸಂ.....ಪಟ್ಟರು.

ಅಯ್ಯೋಜಿರಾಯನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ, ಅವನ ಬಾಯಿಗೆ ಕಾಫಿ ಹುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಕನಿಷ್ಠಬಿಲ್ಲ ಕಷ್ಟಪ್ಪಣ್ಣನನ್ನು ಕಂಡ. ಅವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನಿಂದ “ಬಿಡಿ ಬುದ್ಧಿ, ಅವರು ತಪ್ಪಿಸ್ಕೊಂಡ್ರೇನಂತೆ ಇಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರು ಸಿಕ್ಕಿ ನಂಗೇ ಹೆಂಗೂ ವಾಸಿ 5 ರೂ ಗಿಟ್ಟು” ಎಂದು ಸಂತೈಸುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ, ಅವನು ತಿರುಗಿ .....

—ಶ್ರೀ. ಕೊನ್ನಮ್ಮ ಎಫ್. ಮೂರ್ತಿ.

ಪೋಗದಿರೆಲೊ!

(ಶಂಕರಾಭರಣ ರಾಗ — ಅಟತಾಳ)

ಪೋಗದಿರೆಲೊ ರಂಗ ಕಾಲೇಜಿಂದಾಚೆಗೆ || ಪ ||

ಭೋಗವಂತರು ಭಂಡರೆತ್ತಿಕೊಂಡಾಡರೊ || ಅ. ಪ ||

ಬರಿ ಬಿ ಎ ಬಿ ಎಸ್ ಸಿ ಬೀಟಿ ಎಮ್ಮೆಯಮಾಡಿ
ಪರಮಾನ್ನವ ಕಾಣದಲೆಯುವರೊ

ದೊರಕದ ನೌಕರಿ ದೊರಕೀತು ನಿನಗೆಂದು
ಮರುಕದಿಂದಲಿ ಜಾತಿ ಹೆಸರೆತ್ತಿಕೊಂಬರೊ

ಅಗಣಿತ ಬರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಾಸದಂತೆ

ಮದುವೆಯ ಮಾಳ್ವರು, ಜೋಸಾನವೇ

ಪದವಿಯ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಲಭಿಸೀತು ನಿನಗೆಂದು
ದಿಗಿಲು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಬಿಂಗಚ್ಚಿಕೊಂಬರೊ

ದುಷ್ಟಚಾಡಿಯರು ನಿನ್ ದೃಷ್ಟೀಲಿ ನಲಿಯುತ
ಅಟ್ಟಟ್ಟಿ ಮುಷ್ಟಿಯ ಬಿಗಿಯುವರೊ

ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸೋತಂಕ
ಗಟ್ಟಾಂಗಿ ಕಾಲೇಜ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರೊ, ರಂಗಾ

—ವೀ. ಸಿ.

❀ ಆ ಯಿ ತಿ ನ್ನೇ ನ್ ! ❀

ಈ ಬಾರಿ ಫೇಲಾದ
ಕಣ್ಣೀರ ಕಂದರಿರ !

ಚಿಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಾ !
ಪುಟ್ಟ ತಮ್ಮದಿರಾ !
ಕೊರಗದಿರಿ, ಸೊರಗದಿರಿ,
ಸೊರಗಿ ಸುಸ್ತಾಗದಿರಿ !
ಕೊರಳ ಬಿಗಿಯದಿರಿ !

ಪಾಸುಫೇಲುಗಳೆರಡು
ಬರಡು, ಕುರುಡು,
ಪಾಸಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ
ಮೆಡಲು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ
ಜಾದೊಡನೆ ಬರ್ಕುಮೆ ?
ಫೇಲಾದ ವನಸ್ಪತಿಗೆ
' ಸಾಬಿ 'ನ್ನು ತಕ್ಕುದೆ ?

ಪಾಸು ನವಾಸುಗಳೆಲ್ಲ
ಬೀಸುವಾ ಛಾನ್ಸು !
ನಂಬರೀಯುವ ಹಸ್ತ
ಲೇಖನಿಯ ರುಳಪಿಸಲು
ಸೊನ್ನೆ ಹತ್ತಾಗುವುದು !
ಹತ್ತು ನೂರಾಗುವುದು !

ಕಾಕ ವುಡಿಚರೆ ಪಾಸು
ಬಾಲವಾಡಿಸೆ ತುಂಡು !

ಮರಳಿ ಯತ್ನವ ಮಾಡಿ
ತೂಕಡಿಸುತೋದಿ !
ಕೂಪಗಳ ಹುಡುಕದಿರಿ
ಸುಮ್ಮನೇ ಸಿಡುಕದಿರಿ

ಕಾದಿಹವು ಬಾ ಎಂದು
ಸ್ವಾಗತವ ನೀಡುತ್ತ—
ಚಲ ಚಿತ್ರಮಂದಿರವು
ರಂಗಿನೆಲೆ ಸ್ವೇಟುಗಳು
ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯಗಳು
ಮರಳಿ ಋಷಿಯಲಿ ತೇಲಿ
ಮರಳಿ ಕೃಷಿಯನು ಮಾಡಿ !

ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕೇಳಿ,
ಲಕ್ಕಿ ಲಾಕೆಟ್ ಧರಿಸಿ,
ಅಂಗೈಯ ಗೆರೆಗೀಟು
ಹೆಂಗಿದೆ, ನೋಡಿಕೊಳ !
ಆಯಿತಿನ್ನೇನ್ ! ಏಳ
ಕೂಳಗಿದ್ದೇಳ !

—ಬ. ಸ್ರಾ. ಮತ್ತು ಹಾಟಾಳಿ.

══════ ಉ ಚಿ ತ ಪ್ರ ಚಾ ರ ══════

— 0 —

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಒಂದೇ ದಾರಿ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ನೋಡಿದಾಗ, ಗ್ರಂಥಕರ್ತರನ್ನು ನಾನುಕರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಒಂದೇ ಕಡೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಲಾಗಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳ ಎರಡು ಕೊನೆಗಳಲ್ಲೂ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ONE WAY ಎಂಬ ಸಂಚಾರ ಸೂಚನೆಯನ್ನೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಕಲನದ ಹೆಸರಾಗಿ ಆರಿಸಿರುವಂತಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಅಂಥ ಬೋರ್ಡುಗಳೆಲ್ಲ ಅವರ ಗ್ರಂಥದ ಉಚಿತ ಜಾಹಿರಾತುಗಳಾದುವು.

ಸೊಗಸಾದ ಯೋಚನೆ! ಅನುಕರಣೆಯವಾದ ಯೋಚನೆ. ಇತರ ಬರಹ ಗಾರರೂ ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಉಚಿತಾನುಕೂಲಪಡೆಯಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವವಿಧದಿಂದಲೂ ಸಹಾಯಮಾಡಲೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಯಾ ಹೆಸರಿನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆಯಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳ ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನೂ ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ, ಹೆಸರಿಟ್ಟರೆ, ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವು ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಜಾಹಿರಾತುಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ನಾಯಿಗಳವೆ : ಸರಳರಗಳೆ, ಮಿಲ್‌ಮಾಲೀಕ, ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಘ, ಇತ್ಯಾದಿ
ಆಧುನಿಕ ಗೋಳ್ಗವನ

ದೊಂಗಲುನ್ನಾರು : ಕಾದಂಬರಿ, ಶಾನುಭೋಗ ಪಟೀಲ, ಮಾನ ಅಳಿಯ,
ಭಿಕ್ಷು ಭಿಕ್ಷುಕ, ಸಾಹೇಬ ಗುಮಾಸ್ತೆ, ಬೆಕ್ಕು ಹಾಲು.....
ಇತ್ಯಾದಿ

ಉಗುಳಬೇಡಿ : ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕ, ಮನೆ ಮಠ ಮಡಿ ಆಚಾರ ಅತ್ತೆ
ಸೊಸೆ ತಿರುಪತಿ ತೀರ್ಥ .. ....ಬುದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಭಂಡ

ಬಸ್ ಸ್ಟಾಪ್ : ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆ....ತಳ್ಳುವವರು,
ಕುಳ್ಳಿರುವವರು ; ಫ್ರೀ ಸರ್ವಿಸಿನವರು ; ಫ್ರಂಟ್‌ಸೀಟೆ
ನವರು.....ವಿಷಾದಾಂತ

ವಬ್ಲಿಕ್ ರಸ್ತೆ ಅಲ್ಲ : ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ಸರಳ ಸುಂದರ ಸುಖಮಯ ಸ್ಪಷ್ಟ
ಸಾಹಿತ್ಯ....ಹೊಂಗನಸು ಹೆಂಗನಸು, ತೆಂಪು ಕೆಂಪು ಪೆಂಪು
ಸೊಂಪು ಇತ್ಯಾದಿ.....

ಕಾಲುದಾರಿಯಲ್ಲೇ ನಡಿಯಿರಿ : ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧ
....ಗುರುವಿಗೆ ತಿರುಮಂತ್ರ, ಅಪ್ಪನಟ್ಟ, ಆಲಮರ, ಎತ್ತು
ಈಯಿತು, ಈಸಬೇಕು ಜೈಸಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ. ನೈತಿಕ ಗ್ರಂಥ

ಟೀಕೀಟಿನ ವಿವರ : ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಪದ್ಧತಿಗಳ ನಿರ್ಭಯ ನಿರಂಕುಶ ವಿಚಾರ
ವಿನಿಮಯ, ದೇವರು ದಿಂಡರು, ಹಬ್ಬ ಗಿಬ್ಬ, ನಾನುದ ಬಲ
ವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಇತ್ಯಾದಿ

ಹೊರಕ್ಕೆ ದಾರಿ : ಆಡಳಿತ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥ, ದುಡಿತ
ಹಿಡಿದ ಕಿಡಿತ - ತುಂಬೆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಏಣೆ, ದೊಣ್ಣೆನಾಯಕನ
ಅಪ್ಪಣೆ.....ಇತ್ಯಾದಿ, ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದಕ ಪ್ರಬಂಧ.

ೞ ಸುಸೋಷಿತ ರತ್ನಾನಿ ೞ

1. ಜಿನ್ನಾ ಸಮಂ ನಾಸ್ತಿ ವಿಭಾಗ ಭೀಷಣಂ
2. ಭೂಯೋಪಿ ಸಿಕ್ತಂ ಅಜದಾಘೃತೇನ ನ ಜಿನ್ನಪಕ್ಷೇ ಮಧುರತ್ವ ಮೇತಿ
3. ಏನಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಪಾರಿಟೇ ಗ್ರಹಣೋ ಭವೇತ್
4. ಐಕ್ಯಾತುರಾಣಾಂ ನ ಸುಖಂ ನ ನಿದ್ರಾ
5. ಲಂಚಂ ವಿನಾ ನ ಶೋಭಂತೆ ಗುಮಾಸ್ತಸ್ಯ ಕರಂಭುವಿ
6. ಜಿನ್ನಸ್ಯ ಜೋಪವಾಸಸ್ಯ ವಾರಣಂ ಅಸಮೀಜನಂ
7. ಕದನ್ನಂ ಭಕ್ಷಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಜಾಯತೆ ತಾದೃಶೀಜ್ವರಂ
8. ವಿನಾಶಕಾಲೆ ವಿಪರೀತ ದಾಹಂ
9. ಅನ್ನದಾನಂ ಸರ್ವದಾನಾತ್ ಪ್ರಯಾಸಂ

✱ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಟ್ಟ ✱

(ಆತ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆ)

1. ಆರಿಹೋದ ಹಾಲನ್ನು ಮಹಲಿಂಗ ರಂಗಕವಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಮವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ? (1 ಮುತ್ತೈದೆ. 2 ಪರಮಹಂಸ. 3 ಕನ್ನಡನುಡಿ. 4 ಜೀವನ 5 ಚಂದ್ರ).
2. ಪದ್ಯಂ ವಧ್ಯಂ, ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಕನ್ನಡ ಕವಿಯಾರು? (1 ಡಿ. ವಿ. ಜಿ. 2 ಹೊನ್ನಮ್ಮ. 3 ಮುದ್ದಣ. 4 ಸಿ ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ. 5 ಬೆಟಗೇರಿ).
3. ಹರಿಹರಕವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ, ಯಾವಾಗ, ' ನುಡಿಯೆ, ಹು ಹು ಎಂಬುದೇ ಕಡೆಯ ಮಾತು ' ? (1 ಹೆಣ್ಣು ಗೊತ್ತಾದಾಗ. 2 ರಾಜಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ. 3 ಶಿವ ದರ್ಶನವಾದಾಗ. 4 ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಗುವಾಗ 5 ಓದು ಪೂರೈಸಿದಾಗ).
4. ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಮಾತಿನಂತೆ, ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಹಾಡಿದರೆ, ಏನಾಗುತ್ತೆ ? (1 ಬೆನ್ನುಫಣಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತೆ. 2 ಮನೆಯವರು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. 3 ಸೂರು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತೆ 4 ದೇವರು ಕೂತು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. 5 ನಾಲಗೆ ಸೀದುಹೋಗುತ್ತೆ),
5. ಸ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಯೊಬ್ಬನು, ' ಸ್ವಾದಿಸಲವ್ಯುತ ಸರಳನಿಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಲತೆ ' ಎಂದು ವಿವರಿಸಿರುವುದು ಯಾವುದನ್ನು ? (1 ಊರ್ವಶಿ. 2 ವೀಳ್ಯ. 3 ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ. 4 ಶಿಲಾಬಾಲಿಕೆ. 5 ಜಿಲೇಬಿ).
6. " ಎಲವೆಲವೋ! ಕವಿ! ಕೊಲ್ " ಎಂದು ನುಡಿದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಕವಿಯ ಹೆಸರೇನು? (1 ನಾರಣಪ್ಪ. 2 ಆ. ನ. ಕೃ. 3 ಪುಟ್ಟಪ್ಪ. 4 ಶ್ರೀನಿವಾಸ. 5 ಸುದಾಮ).
7. ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಬೆರಸಿ ಮಾರುವವರನ್ನು ನಯಸೇನ ಕವಿ ಯಾರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾನೆ ? (1 ಹೆಣ್ಣು ವೇಷದ ಗಂಡು ನಟರು. 2 ಕಾಗೆ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವ ಕೋಗಿಲೆಗಳು. 3 ಜಾತಿವಿಜಾತಿಗೆ ಮದುವೆಮಾಡಿಸುವವರು. 4 ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲಿ ಪಠಭಾಷೆ ಮಿಶ್ರಮಾಡುವವರು. 5 ಬುದ್ಧಿವಂತ ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳು).

— ಬಾರಾಂತ.

(ಕೊನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿ)

|| ಮಾದರೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ ||

ಜೆ ತ್ತ ದ ಪು ರ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೂ, ಬೇಕಾದ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೂ ದಿನವೂ ಹೊರಬೀಳುವುವು. ಈಗದಕ್ಕೆ ಮಿತಿಮಾರಿ ಬೆಲೆ ಏರಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ತೂಕದ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಲೇ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುವವರು ಕೂಡಲೆ ಬಂದು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಒಂದುವೇಳೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೂ, ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಮನೆಗಳಿಂದ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಹಳೇ ವೇಪರಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಲ್ಲವು.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು : ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಿಗೆ

ರೇಷನ್ ರಾಮಾಯಣ : ಯುದ್ಧಕಾಂಡ
ಬಯಲಾಟ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು (ನಾನ್ ಡಿಟ್ಟಿಲ್)
ಮಂಗನ ಮದುವೆ (ಕಾದಂಬರಿ)
ವ್ಯಾಕರಣ - ಕ್ಯಾಕರನಾ ? (ನೋಟು)
ಪಾರ್ಸಿ ಸ್ಟಾನ್ ಭೂವಿವರಣೆ.....ಬಿ. ಭಾಗ
ಸಿ. ಭಾಗ
ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಗ್ಯಾಲರಿಯಿಂದ (ರಗಳೆ)

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು : ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ

ಅತ್ತಿಮ್ಮನ ಅಪಚಾರಗಳು....ಗದ್ಯ
ಲಂಕೆಜ್ಯೋಪಾಖ್ಯಾನ ...ಪದ್ಯ
ಸತ್ಯವಾನನ ಸೋಲು } ಕಥೆ
ರಂಗಿನಮುಂದೆ ಮಂಗನೆ ? }
ಜಾರ್ಜೆಟ್ ಬೆಟ್ಟು ....(ನಾನ್ ಡಿಟ್ಟಿಲ್)
ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಸೂತಿ
ಕೈಬಳಿಯ ಕೈಸಿಡಿ

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಸಿನಿಮ ಪ್ರೇತಾವಳಿ (ಸಚಿತ್ರ)
 ಅಣೋರಣೀಯಾನ್, ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಜ್ಞಾನ (ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥ)
 ಆಧುನಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ವಿಧಾನ (ರಾಜಕೀಯ)
 ಕವಿಜೀವನ (ವಿಷಾದಾಂತಕಥೆ)
 ಸಿವಾಯಿಯ ಸಂಕಟ (ಪ್ರಣಯ ಕಥೆ)
 ನೆರೆಯಾಕೆ ಗಂಡ (ಪ್ರಗತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ)
 ಸೌಟ್ ಕೈಪಿಡಿ (ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ)
 ಬರೀ ಕೈಲಿ ಹುಳಿ ಹಾಕುವುದು (ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ)
 ಧಿತ್ತೈಥಾ..... (ನೃತ್ಯ ಗೀತ ಸಂಗ್ರಹ)
 ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ (ವಿಮರ್ಶೆ)
 ಮೈಸೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ (ತೆಲುಗು ಪ್ರಥಮ ಪಾಠ)
 ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕರೆ ಕೊಳ್ಳಿರೋ (ರೇಷನ್ ನಿಯಮಾವಳಿ)

ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಯಾಕೆ ಬಂದೆ ಎಲೆ ಜೀವ ?

ನಾಕಂಪಪ್ಪು

ಚಲೋ ಜುಗ್ ಜುಗ್ ಜುಗ್

ಇತ್ಯಾದಿ

ಇತ್ಯಾದಿ

ಇತ್ಯಾದಿ

— ದಿ. ಸ್ರಾ.

ಮಾನೂಲು

ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಮಂತ್ರಿ ಮಾನೂಲ ಖಂಡಿಸಿಯೆ

ಇತ್ತಿರುವನಾಜ್ಞೆಯನು — ಇಂಥ ಅಜ್ಞೆಯೂ

ಮತ್ತೆ ಮಾನೂಲೆ ಆಯ್ತು ! ಸರ್ವಜ್ಞ

*

*

*

“ ಸ್ವಾಮಿ ! ನನ್ನ ಮಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹಠ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದಾನೆ. ಏನುಮಾಡಲಿ ? ” (ನಾಚಕರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ) .. .. ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿಸಿ ; ಹಠ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ.

== ಮೋಟಾರ್ ವಿಮೆ ==

ಕಾಲುದಾರಿಯಮೇಲೆ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದ, ಶಂಭುಭಟ್ಟ. ರಸ್ತೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಯಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮೋಟಾರು ಬಂತು-ಇನ್ನೇನು ನಾಯಿ ಮೇಲೆ ಹರಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಂಚಾಲಕನು ಮೋಟಾರನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದ. ಅದು ಕಾಲುದಾರಿ ಹತ್ತಿ ಶಂಭುವಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿದು, ಶಂಭು ಹರೋ ಹರ!—ಸಂಚಾಲಕನಿಗೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ. ಶಂಭು ಮನೆಯವರು ಪಾಪರ್.

ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಲೋಸುಗ ಘನಹೊಂದಿದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಾರಿಹೋಕರ ಅಪಘಾತವಾದರೆ, ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮೋಟಾರ್ ವಿಮಾ ಸದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನಿ—ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ.

ಘಮಘಮಿಸುವ ರೋಜಾ ಹೂವಿಗೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳೆ
ಕುತ ಕುತ ಕುದಿಯುವ ಬೆಣ್ಣೆಯ ತಳದಲ್ಲೂ ಮಣ್ಣೆ—

ಅಂತೇ ಈ ವಿಮಾಕಾನೂನು ಬಂದಮೇಲಂತೂ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗಿರಲಿ, ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳ ತುಂಬಾ ಇದೇ ಕತೆಗಳು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿವೆ.

—ರಾಮು ಆಗಲೇ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಮೀರಿದ್ದ. ಅಣಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿ ಮಣಿಯಂತಹ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು. ಬೆಂಬಲನೀಡುವ ಮಾವನಿಲ್ಲ, ಅಂಬಲಿ ಕುಡಿಯಲು ಕಾಸಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಂದಮೇಲೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆ? ವಿಮೆಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟರೆ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ದಾರಿ. ಹೌದು, ಆದರೆ ವಿಮೆಮಾಡಲು ಹಣ? ಅದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಸಾಯಬೇಕು? ಮೋಟಾರು ವಿಮಾ ಕಾನೂನು ಬಂತು.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಚಿಕ್ಕವೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಯೋ ಗಲಾಟೆ. ಕಾರಿನ ಮೇಲೆ ಕಾರು, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ಥಳ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಜಟ್ಟಾ. ಜವಳಿ ಅಂಗಡಿ ಮೆಟ್ಟಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ ರಾಮು. ದೂರದಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ಮೋಟಾರು ಬಂತು. ಇವನೂ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು, ನಿರಾಯಾಸ ಮರಣ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯವರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೬೦ ರೂ. ವಂತೆ ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದ ತೀರ್ಪು. ಸತ್ತು, ರಾಮು ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ—

ಯುದ್ಧಾನಂತರದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಅಂತೀರಿ ಈಗ, 'ಬಿಡಯ್ಯಾ, ಬೇಜಾರಾದರೆ ಮೋಟಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ನಿಂತರೆ ಆಯಿತು. ಸಂಸಾರ

ಸುಸೂತ್ರ. ಇದಕ್ಕೇನು ಇಷ್ಟು ಹೆದರಿಕೆ? ' ಎನ್ನುವ ಧೈರ್ಯ. ಮಧ್ಯದಾರಿ ಯಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವ ತರುಣರು. ತಮ್ಮದೇ ರಸ್ತೆ ಎಂದು ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಯುವಕರು, ಇವರದೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಮೋಟಾರೀಕನಿಗೆ ಒಂದೇ ಯೋಚನೆ,— ಹೀಗೆ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗ ಯಾಕಾರೂ ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತೋ ಎಂದು.

ಇದರ ಫಲ ಏನಾಯ್ತು ಗೊತ್ತೆ. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ ಸಾವಿರ ಮೋಟಾರು ಅನಾಹುತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಜನರೂ ಒಂದೇ ಪಂಗಡದವರೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅಯ್ಯೋ! ಸರಕಾರದ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಈ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಕೋಮಿನವರಿಗೇ ಹೋಯ್ತು. ಎನನ್ನಾಯ್ತು! ರೇಷ್ಯೋ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕಾನೂನು ಮಾರ್ಪಾಡಾಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾಯ್ತಂತೆ.

ಮುಂದೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡಬೇಕು, ಕಾನೂನೇ ಕಳಚಿ ಹೋಗುತ್ತೋ, ಏನೋ—

— ಮೋಟಾರೀಕ.

“ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದ ಮಿಲಿಟರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ಹತ್ತು ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಲ್ಲೆವು ” (ಪ್ರ ಮಂತ್ರಿ) ..... ಅದೂನೂ ವರ್ಷ ಕೊಂಚದೇಸಾರಿ.

“ ಖಬ್ದರ್ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಕಾದರೆ ನೂಲು ತರಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ ”

“ ಆಗಲಿ! ಅದೆಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ಹೇಳಿ ”

“ ಅಮೇರಿಕನ್ ಸೈನಿಕರ ಸಮಾಧಿಗಳು ಬರ್ಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹುಡುಕಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿಮಾನ ಅನಾಹುತದಿಂದ ಬರ್ಮಾತಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತರು ” (ಸುದ್ದಿ)

ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ಗಜ ಹಾರುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗಜಗಮನೆ ಏರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೆ, ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ವಾಚಕರೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿಪಾರೆ.

== ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ==

ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆಯಲಿ ಗೆಳೆಯನನು ಕೇಳಿದನು

ಚೆಂದ ನಿನಗಾವುದೆಂದು

ನಮ್ಮಂದ್ರ ಭವನವೋ ನಿಮ್ಮಿಂದ್ರ ಭವನವೋ

ಚೆಂದ ನಿನಗಾವುದೆಂದು

ನಮ್ಮೋಟ್ಟು ಚಂದವೋ, ನಿಮ್ಮೋಟ್ಟು ಚಂದವೋ

ಎಂದೆನ್ನ ಕೇಳಬೇಕೆ?

ನಮ್ಮೋಟ್ಟು ಕುರ್ಚಿಯಲಿ, ನಿಮ್ಮೋಟ್ಟು ತಿಂಡಿಗಳ

ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕೆ?—

ನಮ್ಮೋಟ್ಟು ಚೆಂದವೋ ನಿಮ್ಮೋಟ್ಟು ಚೆಂದವೋ

ಎಂದೆನ್ನ ಕೇಳಲೇಕೆ? — ಓ ಗೆಳೆಯ

ಸುಮ್ಮನಿರು ಎಂದನಾತ

ನಮ್ಮೋಟ್ಟು ಬಾಗಿಲಲಿ ಬರಹಗಳು ಮುಖದೋರಿ

ಬೋರ್ಡುಗಳು ಮೈಯತೂಗಿ

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬರಹ ಗೋಡೆಗಳನಾವರಿಸಿ

ನಗುತಲಿದೆ ದಾರಿತೋರಿ

ನಗುನಗುತ ನಮ್ಮೋಟ್ಟು ಸರ್ವರೂ ಬರುತಿರಲು

ನಿಮ್ಮೋಟ್ಟು ತಿಂಡಿಗಾಗಿ

ನಮ್ಮೋಟ್ಟೆ ಗಿಂತಲೂ ನಿಮ್ಮೋಟ್ಟೆ ಸುಖವೆಂದು

ನಿಲ್ಲಿಸಿತು ಹೊಟ್ಟೆಕೂಗಿ

ನಮ್ಮೋಟ್ಟು ಚೆಂದವೋ, ನಿಮ್ಮೋಟ್ಟು ಚೆಂದವೋ

ಎಂದೆನ್ನ ಕೇಳಲೇಕೆ?— ಓ ಗೆಳೆಯ

ಸುಮ್ಮನಿರು ಎಂದನಾತ

ನಿಮ್ಮೊಟ್ಟು ತಿಂಡಿಗೆ ನಮ್ಮೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಾಗ

ಓಡಿಬಂದು ದಾರಿ ಬೇಗ

ನಿಮ್ಮ ಮಾಣಿಯ ಕೂಗು ಭವನವನೆ ತುಂಬಿತ್ತು

ನಿಮ್ಮೊಟ್ಟು ಸೇರಿದಾಗ

ಬಾಗಿಲಾ ಬಳಿ ಬಂದು ನೀನು ನನ್ನನು ಕಂಡು

ಬಾರೆಂದು ಕೂಗಿದಾಗ

ತಲೆಯಲೇನೋ ನಿಂದು, ಕಣ್ಣಲೇನೋ ಬಂದು

ಜೋಬು ತಂಪಾದುದಾಗ

ನಮ್ಮೊಟ್ಟು ಚೆಂದವೋ ನಿಮ್ಮೊಟ್ಟು ಚೆಂದವೋ

ಎಂದೆನ್ನ ಕೇಳಲೇಕೆ?—ಓ ಗೆಳೆಯ

ಸುಮ್ಮನಿರು ಎಂದನಾತ

[ಕವನ ಸಂದರ್ಭ :—ನೀವು ಚಂದ್ರಭವನದ ಪಾಲಕರನ್ನಿ, ನಿಮ್ಮಗೆಳೆಯ ಇಂದ್ರಭವನದ ಅಳಿಯನೆನ್ನಿ. ಒಂದು ದಿನ ನಿಮ್ಮಗೆಳೆಯ ನಿಮ್ಮ ಹೋಟ್ಟಿಗೆ ತಿಂಡಿಗೆ ಬಂದನೆನ್ನಿ. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಹೋಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಬರುವುದು. ಆಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯೇ ಇದರ (ಈ ವದ್ಯದ!) ಜನ್ಮದ ಕಾರಣ.]

—ಹೊನ್ನಮ್ಮ.

— 0 —

ಇಂದೋನೀಸಿಯದ ಡಾ|| ಪರೀರಾರವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ : ಅದಕ್ಕೇ ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮವರು : “ ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥಂ ಇದಂ ಪರೀರಂ ” : ಅಂತ.

*

*

*

“ ಕ್ರಿಪ್ಸಾರಪರಿಗೆ ಗಾಂಧಿಯ ವೈದ್ಯರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ” ..... ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿಸಿದ ಗಾಂಧಿಗಿಂತ, ನಾವು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕ್ರಿಪ್ಸರನ್ನೇ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೇವೆ.

*

*

*

“ ಇದು ಮದ್ರಾಸು ಸ್ವಾಮಿ, ಮುಪಾರಾಗಿರಬೇಕು, ಅಜ್ಜಾ ನವಾಗಿಟ್ಟ ಎಗಿಂ, ದಿಡ್ಡಾರಿ.....”

== ನೋಡುಕ್ಕೆ ಹೇಗಿದ್ದಾಂ.....ತ! ==

— 0 —

ನೋಡುಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜೆನ್ನಾಗಿದ್ದ ಅಂತೀರಿ ಅವನು, ದುಂಡು ಮುಖ ಗುಂಗರು ಕೂದಲು, ನೇರನಾದ ವಾರೆ ಬೈತಲೆ, ಬಿಳಿ ಪೈಜಾಮ, ಶುಭ್ರವಾದ ಜುಬ್ಬಾ. ಆ ಆರೆ ಬಾಗಿಲಿನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದಾಗ, ಮುಕ್ಕಾಲು ಮನೊಮಧನ ಹಾಗೇ ಕಾಣಿಸಿದ. ಇಷ್ಟು ಜೆನ್ನಾಗಿರುವವನ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ 'ಕ್ರಾಪ್' ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನೂ ಕಾಣಬಹುದೇನೋ ಎಂದು ಅವನ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶೆ ಶಾಲೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟೆ. 'ಬನ್ನಿ ಸಾರ್ ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ' ಎಂದು ಅವನೂ ನಗುತ್ತಾ ನನ್ನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ.

ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕೂರಿಸಿ, -ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೂರಿಸುವಂತೆ- ಮೈಗೆಲ್ಲಾ ಮಗ್ಗಲು ಹಾಸಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಕತ್ತರಿ ಬಾಚಣಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಆಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. 'ಹೇಗಿರಬೇಕು ಸಾರ್' 'ಮೀಡಿಯಂಟ್' 'ಕ್ಲೋಸೋ' ಅಂದ. ಮೀಡಿಯಂಟ್ ನ್ಯೂದರೆ ತಿರುಗಿ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಲ್ಲಾ ಎಂದು 'ಕ್ಲೋಸ್' ಎಂದೆ.

ನೋಡಿ! ನೀವು ದಿಟ ಹೇಳಿದರೂ ನಂಬುತ್ತೀರಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರೂ ನಂಬುತ್ತೀರಿ, ಒಂದೊಂದೇ ಕೂದಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಕತ್ತರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ. ನನಗೆ ಹಾಗೇ ತೋಚಿತು; ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು, ಇನ್ನು ತಲೆ ಹಿಂಭಾಗವೇ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಯಾವಾಗ, ಮುಂದೆಲೆ ಸರಿಮಾಡಿ ಗುಂಗುರುಪಡಿಸುವುದು ಯಾವ ದಿನ ಎಂದು ಯೋಚನೆಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅವನೂ ನನ್ನ ತಲೆ ಕೂದಲಿನ ವಿಚಾರ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ, ನಾನೂ ಅದೇ ತಲೆ ಕೂದಲಿನ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂದು. ರಾಜಕೀಯ ಯೋಚಿಸಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ-ತಲೆ ಕೂದಲಿನ ಹಾಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೆಳೆದಿರುವುದು ಹೇಗೂ ರಾಜಕೀಯವಲ್ಲವೇ-ಅದಕ್ಕೇ ನೇನೋ ಆ ವಿಷಯ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಚನೆಗಳ ತರಹ ತೋಚಿದ್ದು—

ಶರತ್ ಚಂದ್ರರನ್ನು ಆರಿಸಿದರೆ ಸುಭಾಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಏನೋ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದವ ಮುಸಲ್ಮಾನನೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಜಿನ್ನಾ ರವರ ಶಂಕೆಗೆ ಕಾರಣವುಂಟೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಭಾರತದ ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ವಿಲಾಯಿತಿಯವರು ಇಷ್ಟು ಬೂಚಿ ಬೂಚಿ ಮಾಡಲು, ಪ್ಯಾಲಿಸ್ಟೈನ್ ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಭಯವೇ ಕಾರಣವೇ-ಅಥವಾ? ..... ? ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಇರುವುದಾದರೆ-ಮಾರ್ಕೆಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಆಂಧ್ರರು ಏಕೆ ಕೂಗಿಡಬಾರದು? ಬಾರ್ಕೆಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಮಾರ್ವಾಡಿಗಳು ಆಗಲೇ ಬೊಬ್ಬೆ ಇಟ್ಟೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಸಾರ್ಕೆಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕೂಗೂ ಹುಟ್ಟಿದೆಯೇ? ಕಾರ್ಕೆಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಸೈನಿಕರೂ, ಟಾರ್ಕೆಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕರೂ, ನಾರ್ಕೆಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆಗಲೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ?-ಯಾರು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಗಾದರೂ ಹೋಗಲೀ, ಕ್ಯಾಜಿ! ರಾಜಾಜೀಬಿ ರಹತಾನ್ಯೆ? ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಈ ರೀತಿ ಮನಸ್ಸು ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಹಾರಾಡಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಗೆ 'ಷೇವಿಂಗ್ ಸಾರ್?' ಎಂದು ಯಾರೋ ಎಲ್ಲೋ ವಾತಾಳದಿಂದ ಕೂಗಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು, ಎಚ್ಚೆತ್ತೆ.

ನೋಡಿದರೆ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲಿನವನ, ಆಯುಷ್ಯಮುಶಾಲೆಯ ಕುರ್ಚಿ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಮುಖ ಬೋಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಈಗಲೇ 'ಷೇವಿಂಗ್'ಗೆ ಹೂ ಎಂದೆ. ಮುಖ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ. ಅಂತಿದ್ದೆ—

ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ತಲೆ ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಚೌರ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಕೂದಲಿನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ ಮುಂದೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಗುರುಗೂದಲೂ ಇಲ್ಲ. ನೇರನಾದ ಬೈತಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ತಲೆ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ತಲೆ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಉಕ್ಕಿಬಂತು. ಎದೆ ಹಾರಿತು, ಗಂಟಲೊಳಗೆ

ನಾನಾದದ್ದು.

ಏನೋ ಬಂದು ಅದುಮಿದಂತಾಯ್ತು. ಕೆನ್ನೆಯು ಬಿಳುವೇರಿತು-ಆಯ್ಯೋ! ಅನ್ನಿಸಿತು ಮನಸ್ಸು.

ಕೇಳಿದೆ, ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, 'ಏಮಯ್ಯಾ ನೀಕು ಅಂತ ಬಾಗ ಕ್ರಾವು ಉಂದಿ, ನೀಯಷ್ಟ್ವನೇ ನಾಕೂ ಜೇಸ್ತಾವು ಅನಿ ವಸ್ತೆ ಇಷ್ಟ್ವಲಾ ನೂವು ಜೇಸೇದಿ?' ಎಂದು.

ಅವನಂದ 'ಓಕಿ ಎಂಟಿಕಲೇ ಲೇವು, ನೇನೇಮಿ ಜೇತ್ತನು? ಉಂಡಿಂ ದಾಂಟೋ ಏಮೋ ಜೇಸಿನಾನು' ಎಂದು.

'ಉಂಡಿಂದಾಂಟೋ ಏಮಿ, ಉಂಡಿಂದಂತಾ ತೀಸೇಸಿನಾವ್ ಕದಾ' ಎಂದಂದು ಕೊಂಡು ಖಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಾಗಿ ಬರಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಹೊಳೆಯಿತು :

ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟೆ. ಕೂದಲಿನ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪಾಡೂ ಕೂದಲಿನ ಹಾಗೆಯೇ-ಏನೋ-

ಕ್ರಿಸ್ತಶ್ಚ ಲೀಗೋರ್ಕಾಂಗ್ರಿಸ್, ಮುಂಡನಂ ವಸನಂ ತಥಾ!

"ಇತ್ಯನುರಹ".

-ಶಿವಣ್ಣ.

—● ನಾನು ನೋಡಿದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚು —●—

(ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಬಂದ ಪಾತ್ರ)

ತಮ್ಮಯ್ಯ ಮಾವಗೆ ಪುಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಅನಂತಾನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ಕ್ಲೇಮ. ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಗಾಳಿ ಚಳಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿವೆ. ಇದೇ ಅಂತ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲ! ನಾನು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮದುವೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ನಾನು ಬರುವತನಕ ಯಾವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೂ ಬರಬೇಡಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾನು ತಂದ ಚಟ್ಟಿ ಪುಡಿ ಆಗಲೇ ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು. ಪುಟ್ಟು ತಾಯಿ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಏರ್‌ಮೇಲಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ. ಶಾಂತಾ ಈಗ ಕೂಸು ಸಹಿತವಾಗಿ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾಳೆ, ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಂಡ್ಯಾದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಭಾರಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಟೀಮಿನ ಆಟ ನೋಡಲು ನಾನೂ ಮೊನ್ನೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಅಂತ ನಾಣಿಗೆ ಹೇಳಿ ಫಟಿಂಗ, ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನ ಸದಾ ಕೀಟಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಪುಟ್ಟುವಾಯಿತು ಪುಸ್ತಕವಾಯಿತು, ಅವನಿಗೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಅಂದರೆ, ಆಟವೋ ಕೀಟವೋ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಂತ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಾನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಅಂದರೆ, ಏನೋ ಅಂತ ಇದ್ದೆ. ಶುದ್ಧ ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚು! ನಾಣಿಗೆ ಹೇಳಿ, ನನಗದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಗಿಹೋಯಿತು, ಅಂತ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅವನ ಕೈಲಿ ನನ್ನನ್ನ ದಬಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂತ.

ಬಟ್ಟುಬಯಲಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ೩ ಕಡ್ಡಿ, ಈ ಕಡೆ ೩ ಕಡ್ಡಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಸುತ್ತ ಕ್ಲೇನಾಗಿ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ ಉಲ್ಲನ್ ಸ್ವೆಟರ್ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡ ಧಾಂಡಿಗ ಮಹರಾಯರು, ಫತ್ಥಳಿಗೊಂಬೆಗಳು, ಒಂದಿಷ್ಟು ಬಿಸಿಲು ಜೊಡೆಯಲಿ ಮಳೆ ಸುರಿಯಲಿ ಮಂಕುಕವಿಯಲಿ, ಸದಾ ಗಸ್ತು ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಶತಪಥಮಾಡುತ್ತ.... ಅಲ್ಲವೇನೋ, ನಾಣಿ! ಜಂಟಲ್‌ಮನ್ನುಗಳಿಬ್ಬರು ಉದ್ದನೆಯ ಬಿಳಿಕೋಟು ಜೇಬಿ ನೊಳಕ್ಕೆ ಕೈತುರುಕಿಕೊಂಡು ನಿಂತಕಾಲಲ್ಲೇ ಅವರು ಮಾಡುವ ತಮಾಷೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ ಕಣ್‌ಕಣ್ ಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಸುಗೀಸು ಎಸೆಯುತ್ತಾರೆ; ತಲೆಬಾಲ ನೋಡುತ್ತಾರೆ; ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೆಟೆದು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಕದ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೊಂಟ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಭವತಿಭಿಕ್ಷಾಂದೇಹಿ ಅಂತ ಕೈನೀಡಿಕೊಂಡು ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕೋ, ಏನೋ ಅವನನ್ನ ಕಾಣುತ್ತಲೂ, ಎದುರುಗಡೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮಹರಾಯ ಕೋಪಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಛಂಗನೆ ಹಾರಿ, ಬಿಳಿಕೋಟಿನ ಜಂಟಲ್‌ಮನ್ನುನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಓಡೋಡಿ ನುಗ್ಗಿ ಕೈಲಿರುವ ಕೆಂಚುಕಲ್

ಜೆಂಡನ್ನ ಆತನ ಮೂತಿಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬೀರುತ್ತಾನೆ. (ಆ ಬಿಳಿ ಕೋಟಿನವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹ್ಯಾಟುಗಳು? ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು? ಗೋಪುರದ ಹಾಗೆ?) ಹೀಗೆ, ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿಸ್ತಮಿತ ತಪ್ಪಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ತೂಕವಾದ ಚಂಡನ್ನೆಸೆದರೆ ಗತಿ ಏನು ಅಂತ ಆ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೂಡ ಆಗಲೇ, ಸದ್ಯಃ, ತಕ್ಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದಾನೆ. ಎರಡು ಕೈಗಳಿಗೂ ದಪ್ಪ ದಪ್ಪ ದಿಂಬಿನ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದಿದಾನೆ. ಮಂಡಿಯುದ್ದ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೂ ನೀಳವಾದ ದಿಂಬುಗಳು ಬೇರೆ.

ಆದರೂ, ಆ ಕೋಪಾವೇಶದ ಎದುರಾಳಿ ಬೀರಿದ ಜೆಂಡು ಆತನ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, (ಆತನ ಸ್ನೇಹಿತ ಇರಬೇಕು) ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಆಟಗಾರ ಅದನ್ನು ಅಗಲವಾದ ಹಲಗೆಯೊಂದರಿಂದ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಬೀಳುವ ಚಂಡು ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಹಸ್ರಾಯುಸ್ಸು, ಎಂದು ಆ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯ, ನೀಡಿದ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆದು, ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಬೆವರೊರಸಿಕೊಂಡು ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲುವವೇಳೆಗೆ, ಎದುರುಗಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜೆಂಡು ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ! ಪಾಪ! ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಬೀರಾಟ ಬೀಸಾಟಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಆತನ ಮೈತುಂಬ ಬಾಸುಂಡೆಗಳು ಸಿದ್ಧ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ, ಹಠ ಹಿಡಿದು, ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕೋ, ಕಾಣೆ. ಜೆಂಡು ಎಸೆಯುವ ಪುಂಡನನ್ನು ಪೋಲೀಸಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಹಾಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಗೆ ಸೇದುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿರಬಾರದೆ, ಅಷ್ಟು ಜನವೂ? ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಮನೋ ಭಾವ ಅರ್ಥನಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಎನೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎದೆಕೊಡಬಾರದೆ? ದಿಂಬು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳೋದು ಏಕೆ? ಗೂಟದ ಹಿಂದೆ ಅವಿತುಕೊಳ್ಳೋದೇನು? ಹಲಗೆ ಸ್ನೇಹಿತನ ಸಹಾಯ ಕೋರುವುದೆಂದ ರೇನು? ಥೂ.

ಕೆಲವೇಳೆ, ಹಲಗೆ ಹಿಡಿದ ಆಸಾಮಿ ಆ ಹಾಳು ಜೆಂಡನ್ನ ದೂರಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಅಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಆಗಿನ ಕೋಲಾಹಲವೇ ಕೋಲಾಹಲ. ನಾಲಫಾರು ಜನ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಜಿಂಕೆ ಮರಿಗಳ ಹಾಗೆ ಓಡಿ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತಂದು ಮತ್ತೆ ಆ ಮುಂಗೋಪಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊಡೆದವನೂ ಕೂಡ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನೂ ವಿಸರೀತ ರೇಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಬಂದ ಕೋಪದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಹಲಗೆ ಸಹಿತವಾಗಿ, ಎಸೆ ದವನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ, ಆ ಕಡೆ ನಿಂತಿರುವ ಉದ್ದನೆಯ ಅಂಗಿಯ ಜಂಟಲ್ ಮನ್ನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೂ, ಹೆದರಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಓಡಿಬರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ, ಅದೇ ಉಡುಪಿನ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಲ್ಲೂ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದುವರೆಗೂ ತೆಪ್ಪಗಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹಲಗೆಯವನಿಗೂ ಇದೇ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದು, ಇಬ್ಬರೂ ಪರದಾಡಿ ಹರಿದಾಡಿ ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ, ಜನ ತಳಮಳಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ,

ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಎಲ್ಲೋ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಜೆಂಡನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಆ ವಿಚಿತ್ರವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಕೂಡಲೆ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಪಾಪ! ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಎದುರಿಗಿರುವ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎಸೆದು ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಶತ್ರುವಿನ ಮೂತಿಗೆ ಎಸೆದಿದ್ದರೆ, ಯಾರೂ ಬೇಡ ಅನ್ನುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಆತ ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ, ಸುತ್ತ ನಿಂತಿರುವ ಯುವಕರೆಲ್ಲ "ಹೌಸಾಟ್" "ಹೌಸಾಟ್" ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮಾತು ಯಾವ ಡಿಕ್ಷನರಿಯಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಟೋಪಿ ಗೋಪುರದವನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಕೈಹಲಗೆಯವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ, ಗೊಣಗುಟ್ಟುತ್ತ, ಹೊರಬಂದು, ಮೆತ್ತಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಎಸೆದಾಟ, ಪರದಾಟಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ

ಮತ್ತೊಂದು ತಮಾಷೆ! ಐದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದು ಸಲ, ಎಸೆಯುವವನನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ತೋಳಿನವನೊಬ್ಬ, ಅಂಗಿಬಿಚ್ಚಿ, ಹತ್ತಿರದ ಜಂಟಲ್ ಮನ್ ಹೆಗಲಿಗೆ ತಗಲುವಾಕೆ, ಟೋಪಿ ತೆಗೆದು ಅವನ ಶಟಗೋಪುರದ ಮೇಲಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಬಲಗೈಯನ್ನೋ ಎಡಗೈಯನ್ನೋ, ಬೀಸಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕೆಂಡಕಾರಿ ನೆಗೆದು ಛಂಗಿಸಿ ಅವನೂ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಕಡ್ಡಿ ಹಿಂದಣ ಧಾಂಡಿಗನ ಮೂಗು ಮುರಿಯುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ! ಹೊಸ ಬೀರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣವೇ ಆಟಗಾರರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾಗ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಕೈಬೀಸಿಕೊಂಡು ಬಯಲೆಲ್ಲ ತುಳಿದಾಡಿ, ಕಡೆಗೆ ಸೊಂಟಬಗ್ಗಿಸಿ ಕತ್ತು ನೀಡಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಿಚಿತ್ರ ವೀರ್ಯನಿಗೂ ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ದಂಗಿ ಮಹರಾಯರೂ ಕೂಡ ಕಾಲಾಡಿಸಿ ಕದಲುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ವಕ್ರಪುಷ್ಪಗಳು ಅವು ಎರಡೂ! ನೆನೆದರೆ ನನಗೆ ಈಗಲೂ ನಗು ಬರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ, ಅವರೆಲ್ಲ ಗೋಳಾಡಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮನ್ನೂ ಗೋಳಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸೋಜಿಗ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ಬಯಲ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಡೆ ಛಾರಿ ಬೋರ್ಡು ಒಂದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ೧೨ ಅಡಿ ಎತ್ತರ; ೧೮ ಅಡಿ ಅಗಲ! ಯಾವುದೋ ಸ್ಕೂಲು ಮೇಷ್ಟರು ಲೆಕ್ಕ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಅದರ ಮೇಲೆ. ಏ ಬಿಸಿ ಡಿ ಬೇರೆ ಅದರಲ್ಲಿ, ದಪ್ಪದಪ್ಪವಾಗಿ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಅಯ್ಯೋ, ಮಂಕರಾ! ಅನ್ನಿಸಿತು. ಹಾಯಾಗಿ ಆ ಬೋರ್ಡನ್ನೇ ಎಳೆದುತಂದು ೩ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೂ ಸುಲಭದಲ್ಲೇ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ! ಅದರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ತೋಳುಗಳೆರಡೂ ಕೆತ್ತು ಬೀಳುವತನಕ

ಆ ಸಿಡುಕರಿಬ್ಬರೂ ಚೆಂಡೆಸೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಠಪಾ, ಠಪಾ, ಅಂತ ಗುರಿ ಬೇರೆ ತಪ್ಪುವ
ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಅವಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ದಿಂಬುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆತ ಕಡ್ಡಿ
ಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ ಕುಣಿಯಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಗೆಳೆಯರು
ಹಲಗೆ ತುಂಡು ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆದಟ್ಟಿಸಿ ಎಸೆದವನ ಮೇಲೆ ರೇಗಿ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿಯೂ
ಇಲ್ಲ.

ಮುಖ್ಯ, ಮೆದುಳು ಬೇಕು. ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಬೆಳಕು ಹೊಳೆಯಬೇಕು.
ಇಂಥ ಆಟವನ್ನು ಇವರ ಜೊತೆ ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತ ನಮ್ಮೂರಿಂದ ನವಾಬರೂ
ವಿಜಯವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಏಕೆ ಬರಬೇಕೋ, ದೇವರೇಬಲ್ಲ. ನಾಣಿಯೇ ಬಲ್ಲ!

ಇತಿ, ಪುಟ್ಟಶಾಮು, ಎಂ. ಎಸ್. ಸಿ.
ಬ್ರಹ್ಮಿಂಗಾಂ.

ಒಂದು — ಎರಡು

ಧಾರೆ ಮುಗಿಯಿತು... ಮದುವಣಿಗೆ ಗುಂಡ ..

ಹರ್ಷ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲಿ ನುಡಿದನು

ಪಕ್ಕದಲಿ ಕುಳಿತಿದರ್ ತನ್ನ ನವವಧು ಲೀಲಳಿಗೆ

“ ಓ ಎನ್ನ ಜೀವನದ ಗೆಳತೀ....

ಇನ್ನೇನೆಮಗೆ ? ಇಂದಿನಿಂ ನಾವೀರ್ಪರೊಂದೇ ...

ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಲೆಂದೆಂದಿಗುಂ—

ದೇವಸಾಕ್ಷಿಯಲೆಂದೆಂದಿಗುಂ, ಗುರುಹಿರಿಯರಾ

ನಿತ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಲೆಂದೆಂದಿಗುಂ ”

ಓರೆ ನೋಟದಲೆ ನೋಡಿ ನುಡಿದಳು ಲೀಲ

“ ಅದೆಲ್ಲ ಸರಿ .. ಅದರೂ ಜೋಕೆ....

ರೇಷ್ ದಿನಸಿಗಳ ತರೆಮಾತ್ರ ಮರೆಯದಿರಿ,

ಒಂದಲ್ಲ ನಾವ್—ಇಬ್ಬರೆಂದು ”

—ಡಿ. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ.

::: ರಾಜರಸ್ತೆ :::

—o—

ರಾಜರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ತಾವರೆಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಮುಂದಿನ ದೊಡ್ಡ ಬೇವಿನಮರ ಬಲವಾದ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಉರುಳಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಬಿತ್ತು.....

ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲರು, ರಸ್ತೆಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಮರ ಉರುಳಿ ಬಿಟ್ಟದೆಯೆಂದೂ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಜನ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಓಡಾಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಷೇಕ್‌ದಾರರಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಅದೇ ದಿನ ಬರೆದರು.....

ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಷೇಕ್‌ದಾರರು ಪಟೇಲರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ಎತ್ತಿಹಾಕುತ್ತಾ, ಅದರ ಕೆಳಗಡೆ “ ಮರವನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿಸಿ ಹರಾಜು ದಾರರು ಕೂಡಲೆ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ದಾರಿ ಅಡ್ಡಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹುಕುಂ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು” ಎಂದು ಷರಾಯಿಸಿದರು .. ..

ಹದಿನೈದು ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಅಮಲ್ದಾರರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಡ್‌ಗುಮಾಸ್ತರು ಈ ರೀತಿ ಷರಾ ಬರೆದರು:” ಮರದ ಉದ್ದ, ಸುತ್ತ, ವಗೈರೆ ಅಳತೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮರದ ಬೆಲೆ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಬೆಲೆ ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹರಾಜು ಷೇಕ್‌ದಾರರೇ ಮಾಡಬೇಕೋ, ಅಮಲ್ದಾರರೇ ಮಾಡಬೇಕೋ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಮರದ ಉದ್ದ, ಅಳತೆ, ವಗೈರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ತಪ್ಪಿಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ವಾಪಸ್ ಹಾಕಿದೆ”. ಅಮೇಲೆ ಮೂರುದಿವಸದಲ್ಲೇ ಅಮಲ್ದಾರರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು. ಐದು ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಷೇಕ್‌ದಾರರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂತು .. ..

ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಜತೆಗೆ ಷೇಕ್‌ದಾರರು ಈ ರೀತಿ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ಎತ್ತಿಹಾಕಿದರು’ “ ಮರದ ಸುತ್ತ, ಉದ್ದ, ವಗೈರೆ ಅಳತೆ ಮಾಡಲು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಟೀಪು ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಷೇಕ್‌ದಾರರು ನನಗೆ ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿ ಕೊಡುವಾಗ ಟೀಪು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಟೀಪು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತೆ” .. ..

ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಮಲ್ದಾರರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಡ್‌ಗುಮಾಸ್ತರು ಈ ರೀತಿ ಷರಾ ಬರೆದರು ; “ ಹಿಂದಿನ ಷೇಕ್‌ದಾರರು ಈಗಿನ ಷೇಕ್‌ದಾರನಿಗೆ ಟೀಪನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಟೀಪು ಎಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕೂಡಲೆ ಆತ ಈತನಿಗೆ ಟೀಪು ವಹಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದುವರೆವಿಗೂ ವಿಳಂಬಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಮಜಾಯಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು”.

ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಲ್ಕಾರರು ರುಜು ಹಾಕಿದರು. ಐದು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಹುಕುಂ ಹಳೇ ಷೇಕದಾರನಿರುವ ಊರಿಗೆ ಹೋಯಿತು.....

ಹಳೇ ಷೇಕದಾರ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಅನುಲ್ಕಾರರಿಗೆ ಸಮಜಾ ಯಿಸಿ ಬರೆದ ; “ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಷೇಕದಾರನು ನನಗೆ ಯಾವ ಟೀಪನ್ನೂ ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಯಾವ ಟೀಪನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಯಾವ ಟೀಪನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಷೇಕದಾರರಿಗೆ ಟೀಪುಗಳನ್ನು ಸರಬ ರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತೆ ಜಾಹೀರ್ ”.....

ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅನುಲ್ಕಾರರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಡ್‌ಗುಮಾಸ್ತರು ಈ ರೀತಿ ಕಾಗದ ಬರೆದರು “ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ—ಟೀಪುಗಳನ್ನು ಷೇಕ್ ದಾರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಈಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಮರ ಬಿದ್ದ ರಿಕಾರ್ಡು ಗಳನ್ನು ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತೆ ” ಆಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅನು ಲ್ಕಾರರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು. ಐದು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ರವಾನಿಸಲಾಯ್ತು.....

ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರ ಹೆಡ್‌ಗುಮಾಸ್ತೆ ಈ ರೀತಿ ಕಾಗದ ಬರೆದರು “ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ— ಟೀಪುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಲು ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರು ಹುಕುಂ ಹೊರಡಿಸಬೇಕು. ಹುಕುಂ ಹೊರಡಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಮರಬಿದ್ದ ರಿಕಾರ್ಡು ಗಳನ್ನು ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತೆ”. ಆರು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರು ಇದಕ್ಕೆ ರುಜುಮಾಡಿದರು. ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು.....

ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಹೆಡ್‌ಗುಮಾಸ್ತೆ ಈ ರೀತಿ ಕಾಗದ ಬರೆದರು “ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ—ಟೀಪುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಣ ಮಂಜೂ ರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಟೀಪುಗಳನ್ನು ಷೇಕದಾರರಿ ಗೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ಮರಬಿದ್ದ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತೆ”. ಹದಿನೆಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಇದಕ್ಕೆ ರುಜುಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ದರು.....

ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಹೆಡ್‌ಗುಮಾಸ್ತೆ ಈ ರೀತಿ ಷರಾ ಬರೆದರು : “ಟೀಪುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಈ ವರ್ಷ ಹಣ ಮಂಜೂರಾಗಿಲ್ಲ.

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹಣ ಮಂಜೂರಾತಿ ಆಗುವುದರೊಳಗೆ ಪುನಃ ಬರೆಯಬಹುದು. ಆಗ ಅಲೋಚಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಮರಬಿದ್ದ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದೆ” ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಆರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ರುಜುಮಾಡಿದರು. ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು.....

ಮುಂದೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮರಬಿದ್ದ ಕಟ್ಟು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಆಫೀಸಿನಿಂದ, ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ನರ ಆಫೀಸಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಮಲ್ದಾರರ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದು, ಪುನಃ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಟು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಟೀವುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಅದಾದ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುಗಳು ಡೆ|| ಕ|| ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದವು. ಟೀವುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಡೆ|| ಕ|| ರವರು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹುಕುಂ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಹದಿನೆಂಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹುಕುಂ ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಂತು. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸರು ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪತ್ರ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುಗಳು ಅಮಲ್ದಾರರ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದವು. ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಮಲ್ದಾರರು ಟೀವುಗಳನ್ನು ಷೇಕುದಾರರಿಗೆ ಸರಬರಾಜುಮಾಡಿದರು.....

ನಂತರ ಹದಿನೈದು ದಿವಸದಲ್ಲೇ ಮರಬಿದ್ದ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಷೇಕರದಾರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ “ ಅಳತೆಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು—ಜರೂರು ” ಎಂದು ಷರಾ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರು.....

ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಷೇಕರದಾರರು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು “ ಮರ ಇಲ್ಲ. ಕಳವು ಆಗಿರುತ್ತೆ. ತಾವರೆಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಮರುಳ, ಮಂಕ, ಮಡ್ಡಿ, ಇವರುಗಳು ಮರವನ್ನು ಗೈರ್ ಹುಕುಂನಿಂದ ಕಡಿದು ಕಳವು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸಿನಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದುಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಜಾಹೀರ ” ಎಂದು ಫೈಸಲಾತಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಿದರು....

ಹದಿನೈದು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಮಲ್ದಾರರು ಮರ ಬಿದ್ದ ಪ್ರಸಂಗದ ಕಟ್ಟುಗಳ ಮೇಲೆ “ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿರುತ್ತೆ ” ಎಂದು ಭುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು.

—ರಾಮು.

== ಚಂದೀ - ಆಹಾರ ಪತ್ರೆದಾರ ==

— 0 —

ಛಿದ್ರಪಟ್ಟಣದ ಬಸ್ ಸ್ವಾಂಢಿನಲ್ಲಿ ಚಂದೀ ಐದಾರು " ಪತ್ರೆದಾರ್ ಕಾದಂ ಬರಿ " ಗಳನ್ನು ಕೂಂಡ. ನೀವೂ ಕೆಲವನ್ನು ಓದಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲವೂ ಆ ಕಛೆ ಗಾರನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯವಾಚಕನಿಗೂ, ವಾಚಕ ಮಹಾಶಯನಿಗೂ ಹೇಳುವ ಬಂಗಾಳಿ ಪತ್ರೆದಾರನ ಸಾಹಸ ಕಛೆಗಳು ನೀವು ಆ ಬಂಗಾಳಿ ಪತ್ರೆದಾರನನ್ನು ಕರಗದ ರಾತ್ರಿ ದೂಡ್ಡವೇಟೆ ಚೌಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪತ್ರೆ ಮಾಡಬಲ್ಲಿರಿ. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಾದ ಆಳು, ಆಜಾನುಬಾಹು, ಸ್ಪುರದ್ರೂಪಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಗುಂಗುರುಕೂದಲು, ಸದಾ ಹಸನಗು, ನಕ್ಕರೆ ಬಲಗೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ತುಸ ಹಳ್ಳ ಬೀಳುವುದು, ಅಂಥಾ ಆಳು ಸಿನಿಮಾ ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕೂರುವುದುಂಟು—ತಲೆಯಮೇಲೆ ಒಂದು ನವಾಬ್ ಟೋಪಿ ಧರಿಸಿ, ಈಗಲೂ ನಿಮಗೆ ಕತ್ತುಳುಕಿರು ವುದು ಆವನಿಂದಲೇ— ಅಂತೂ ಆ ಪತ್ರೆ ದಾರರೆಲ್ಲಾ ಬಂಗಾಳಿಗಳೇ— ಎಷ್ಟೇ ಅಗಲಿ ನೇತಾಜಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜಾತಿ ಅಲ್ಲವೇ? ಅವನಂತಹ ಶೂರನಿಲ್ಲ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ರಾತ್ರಿ, ಬ್ಯಾಕ್‌ಔಟ್, ಸೋನೆಮಳೆ, ಊರಾಚೆ ಸ್ಮಶಾನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಾಡು, ಎಲ್ಲೋ ಒಬ್ಬ ನಾರಿಯ ಆರ್ತಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಬರುವುದು. ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಶೂರನು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅವತರಿಸಿ ಆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಜನ ಕರೇ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಕಾಳರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಮುಷ್ಟಿಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಅಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಆ ಹೆದರಿದ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನದ ಮುಂದೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು.

ಚಂದೀಗೆ ಈ ಪತ್ರೆದಾರ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅಂದರೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ; ಅವುಗಳಿಂದ ಅವನ ವಿದ್ಯೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಯಿತು. ಬುದ್ಧಿಯೆಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾಯಿತು—ಅವನಿ ಗಿದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪಕೂಡ. ಅವನೇನು ಪತ್ರೆದಾರನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚಂದೀ ಈಗಲೂ ಇಡೀ ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಚ್ಚನನ್ನು ಪತ್ರೆ ಹಚ್ಚಲಾರ. ನಮ್ಮ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರನ್ನೂ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನೂ ಗುರ್ತಿಸಲಾರ. ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು ಬರಿ ಕಾಲಿನದೇ ಅಥವಾ ಪಾದರಕ್ಷೆ ಧರಿಸಿದ ಕಾಲಿನದೇ ಹೇಳಲಾರ, ಆದರೂ ಅವನಿಗೆ ಜಂಭ.

ನಾವು ಛಿದ್ರಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದಿನ, ಅಲ್ಲಿನ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗೆ ಒಂದು ಹುಕುಂ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿರುವವರನ್ನು ಪತ್ರೆಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರುವುದಾಗಿಯೂ, ಅವರಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿಯೂ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದಿತ್ತು. ನಾನು, ಚಂದೀ,

ರಾಜ ಮೂವರೂ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಶಹರಿನ ಸಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೂತಿ ಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಛಿದ್ರಪಟ್ಟಣದ ಟೋಲ್ ಗೇಟೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಅವರ ವಿನಯ ಸ್ವಾಗತದ ಕಾರಣ ನನಗೆ ಮೊದಲು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಎಂದಿನಂತೆ ಚಂದೀ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿದ. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು—ಇವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕೇಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುದ್ದೆದಾರ ಅಂತ ಒಂದು ಮೈಲಿನಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು—ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಛಿದ್ರಪಟ್ಟಣದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ತಮ್ಮ ಕೆಸೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ನಡುಗುವ ಹಸ್ತದಿಂದ ಚಾಚಿ ಚಂದಿಯ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟರು.

“ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ಶೇಖರಿಸಿರುವವರ ಪಟ್ಟಿ. ನಿನ್ನ ನಾನೂ, ಒಬ್ಬ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ಲೂ ಊರಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದೆವು ” ಅಂದ.

ನಾನು ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಸಿ ಈ ತಂಟೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅನ್ನು ವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚಂದೀ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದ. ನಾನೂ ರಾಜಾ ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆಯಿಂದಲೇ ಚಂದೀ ಏನೋ ಟೈಮ್ ಬಾಂಬ್ ಇಟ್ಟು ಅಂದುಕೊಂಡೆವು. ಚಂದೀ ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತಿರುವಿ ಹಾಕಿ :

“ ಸರಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಧಾರಣ ಎಲ್ಲಿನಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಯಾರು ? ” ಅಂದ.

ನನಗೆ ಇದರ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಂಬಿ, ಅವರೇಕಾಳು ಕೂಟು ತಿಂದು ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿಗೆ ನುಗ್ಗುವ ವಾಹಿಗಳ ಹಾಗೆ ಚಂದೀ ಪತ್ತೆದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟೆ. ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಡಾಕ್ಟರ್, ಒಬ್ಬ ಷಾಪು ಡಾಕ್ಟರ್. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಹೊಟ್ಟೆಗವಣಿ ಸೋಕೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕೆಂದೇ ಹುಕುಂ ಕೊಟ್ಟು ಚಂದೀ ತಮ್ಮನ್ನು ಷಾಪು ಡಾಕ್ಟರ್ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೊರಟ.

“ ನೋಡೋ, ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯೊಂಡಿರೋದು ಯಾರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಂದು ದುಂಡಗಿ ರ್ತಾರೆ ಅವರ ಮನೇಲಿ ಧಾನ್ಯ ಶೇಖರಿಸಿರ್ತಾರೆಂತ. ಅದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಈಗಿನ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ಬೇಳೆ ತಿಂದರೆ ಬರೋದು ಮೈಯಲ್ಲ - ಅಜೀರ್ಣ. ಅದನ್ನು ಈ ಊರಲ್ಲಿರೋ ಡಾಕ್ಟರ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ Art of detection ನೋ ” ಅಂದ.

ರಾಜನಿಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಊರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿತು ಅಂತ ಕಾಗದ ಬಂದಾಗಿ ನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ಬೇಡವಾಗಿದೆ. ಜಗಳವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದಮ್ಮೇ ಇಲ್ಲ. ನನಗೋ—ಅವಳಿ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಮಾಮೂಲಾದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ವಾರ ದಲ್ಲೇ ಏನು ಸಮಯವೋ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನುವ ಸುಸ್ತು. ಇನ್ನು ಚಂದೀಗೆ ಅಡ್ಡಿ

ಯಾರು ? ಸಾಪಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಖಾಯಂ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವರು ಅನ್ನುವ ಸಂತೋಷವಿರಬೇಕೆ .

“ ಬನ್ನಿ, ಕೂಡ್ರಿ, ಯಾವೂರು, ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ? ” ಅಂದರು. ಚಂದೀ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಅರೆಘಳಿಗೆ ನೋಡಿ—ಅಪ್ಪಂದಿರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ “ಅಮ್ಮಂಗೆ ಈ ಸಮಾಚಾರ ಹೇಳಿರಿ” ಅನ್ನುವ ನೋಟ !—

“ ನಾವಿಲ್ಲೇ ಬಂದೆವು. ಹೇಗಿದೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ಸು ? ” ಅಂದ.

“ ಅಯ್ಯೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೇರೀಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ಸೇನಾಗೋದು, ಬರೀ ಔಷ್ಡಿ ಖರ್ಚಷ್ಟೆ ” ಅಂದ.

ಚಂದೀ ಪುನಹ ಅದೇ ನೋಟವನ್ನು ಬೀರಿ, “ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಧಾನ್ಯದ ಜಪ್ತಿಗೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ನಡುವೆ ಅರ್ಜೀಣಕ್ಕೆ ಅಂತ ಯಾರ್ಯಾರು ಔಷಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ” ಅಂದ.

ನನಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ಹಾರಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಡಾಕ್ಟ್ರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ತೋರಿ “ ಏನು ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ನೀವು ? ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಊರು ಪಟೀಲರ ಅಳಿಯಂದಿರೋ ನೀವು ” ಅಂತ ಚಂದೀನ ಕೇಳಿದರು.

ಚಂದೀಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವನದು ಒಂದು ತರಹ ನಿಧಾನ ಸ್ವಭಾವ.

“ ಆದೇನು, ನಿಮಗ್ಲಾ್ಯಗೆ ಗೊತ್ತು ” ಅಂತ ತೊದಲಿದ.

“ ಇಲ್ಲ, ಮೊನ್ನೆ ಪಟೀಲರು ಬಂದಿದ್ದು, ಅವರೇ ಹೇಳಿದರು—ಹೀಗೆ ಈ ಆಹಾರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರ ಅಳಿಯಂದಿರು ಈ ಊರಿಗೆ ಬರಾರೆ ” ಅಂತ,

“ ಓಹೋ, ಹಾಗಾದರೆ ಪಟೀಲರು ಅಳಿಯಂದಿರು ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಯೋ ? ” ಅಂದೆ.

“ ಹೌದು. ಅದಕ್ಕೇ ಪಟೀಲರು ಅವರನ್ನೇ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಹಳ ಮೆಹನತ್ ಮಾಡಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ತಾರೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ” ಅಂದರು.

ನಾನು ರಾಜಾ ಚಂದೀಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಛಿದ್ರಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಮುಂದೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೊರಟೆವು. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ಪುನಹ ನೋಡಬೇಕಾದ ಆತುರವೇ ನಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಚಂದೀ ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪತ್ತೇದಾರರು ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದ.

“ ಆದರೂ —ಲೋ ಆ ಡಾಕ್ಟ್ರಿ ಹತ್ತಿರ ಪಟೀಲ ಏಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಅಂತ ಕೇಳ ಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲೋ ” ಅಂದುಕೊಂಡ. —ಕೇಫ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳು— 1. (3) 2 (3) 3 (3) 4 (4) 5 (5)
6 (1) 7 (4).